ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟΝ—
ΜΕ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΚΑΙ
ΔΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Η ΗΜΕΡΑ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΙΝΗ — ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
15
ΜΑΡΤΙΟΥ 1964

ΣΙΓΙΣΜΟΝΔΟΣ ΜΙΝΕΪΚΟΣ

μιὰ ἐξαιρετικὴ μορφὴ τοῦ διεθνοῦς φιλελευθερισμοῦ

ΧΡΥΣΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ

καὶ Ἕλλην διὰ ψηφίσματος τῆς Βουλῆς

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΝΘΕΡΟΥ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ο ΑΝΔΡΑΣ αὐτὸς εἶναι ἕνας διεθνὴς ἥρως τῆς Ἐλευθερίας. Καὶ ἕνας ἐθνικὸς ἥρως τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ὄνομά του: Συνταγματάρχης Σιγισμόνδος Ντὲ Γκοδζάβα Μινέϊκος. Πολωνικῆς καταγωγῆς. Ἐγεννήθη τὸ 1840 εἰς τὴν Βίλναν. Ἐπειδὴ ἡ πατρίς του ἐτέλει ὑπὸ Ρωσικὴν κυριαρχίαν, ἐσπούδασεν εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν σχολὴν τοῦ Ρωσικοῦ Ἐπιτελείου καὶ ἐξῆλθεν ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ.

Βαθύτατα φιλελεύθερος, σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἔδραμεν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ κατετάγη εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν στρατὸν τοῦ Γαριβάλδη. Ἀλλ' ὅταν, τὸ 1863, ἡ Πολωνία ἠγέρθη κατὰ τοῦ ξένου κυριάρχου, καὶ ἐκάλει τὰ ἀπανταχοῦ τέκνα της εἰς βοήθειαν, ἔσπευσε καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας—τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος, πλέον — ἀγῶνα, διοικήσας σῶμα 10.000 ἀνδρῶν, εἰς τὴν Ὀσμανίαν. Δυστυχῶς, ἡ συντριπτικὴ ὑπεροχὴ τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ συνέτριψε τὸ ἀπελευθερωτικὸν κίνημα καὶ ὁ Μινέϊκος συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἐπειδὴ ὡς πρώην αὐτοκρατορικὸς ἀξιωματικὸς ἐθεωρήθη ἰδιαιτέρως ἔνοχος, κατεδικάσθη εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον. Τῇ ἐπεμβάσει, ὅμως, τῶν ὑψηλῶν συγγενῶν του, διότι ἦτο εὐγενής, ἡ ποινή του μετετράπη εἰς ἰσόβια καταναγκαστικὰ ἔργα καὶ δέσμιος μετήχθη εἰς τὴν περιοχὴν Τόμσκ, εἰς τὴν Σιβηρίαν.

Ὑπέφερε πλεῖστα ὅσα δεινά, ἀλλὰ δὲν ἐκάμφθη. Καὶ διψῶν πάντοτε νέους ἀγῶνας, ἐπέτυχε νὰ δραπετεύσῃ. Φέρων στολὴν Ρώσου ἀξιωματικοῦ καὶ γερμανικὸν ὄνομα, διέβη τὰ σύνορα καὶ ἐκ Γερμανίας κατηυθύνθη εἰς Στοκχόλμην, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Παρισίους. Ἐκεῖ εἰσήχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Πολέμου καὶ συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του, μετὰ ταῦτα δὲ ἔλαβε μέρος εἰς τὸν γαλλο—γερμανικὸν πόλεμον, μαχόμενος ἐναντίον τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας.

Μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης, ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τὸ Μαρόκον, ἀλλὰ ὁ Μινέϊκος, ἀπεχθανόμενος τὴν ἀποικιοκρατίαν, ἐπροτίμησε νὰ παραιτηθῇ τῶν τάξεων τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ.

Τότε ἀνεχώρησεν ἐκ Γαλλίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ προσελήφθη ἀπὸ τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ἰδιότητά του τοῦ μηχανικοῦ. Ἐτοποθετήθη ὡς ἀρχιμηχανικὸς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, ἔχων ὡς ἕδραν τὰ Ἰωάννινα. Καίτοι ἦτο ὑπάλληλος τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως, ἠγάπα τὴν Ἑλλάδα, λόγῳ τῆς μορφώσεώς του. Ἦτο κατ' οὐσίαν Ἕλλην, κατὰ τὸν ἀρχαῖον ὁρισμόν, ὄχι τὸ γένος, ἀλλὰ τὴν διάνοιαν, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν παίδευσιν. Ἦτο, ὅμως, εὐτυχὴς νὰ ἀποβῇ ἐν συνεχείᾳ καὶ τυπικῶς Ἕλλην καὶ δὴ κατὰ τὸν πλέον τιμητικὸν τρόπον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς του εἰς Ἰωάννινα, ἐσχετίσθη μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐπιφανοῦς ἐκπαιδευτικοῦ Σπυρίδωνος Μανάρη, γυμνασιάρχου τῆς περιωνύμου Ζωσιμαίας Σχολῆς, ἦλθε δὲ εἰς γάμον μετὰ τῆς θυγατρός του Περσεφόνης, θεωρῶν ἔκτοτε τὴν Ἑλλάδα ὡς δευτέραν πατρίδα του καὶ τάξας ὡς σκοπὸν τοῦ βίου του τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Δὲν ἐβράδυνε νὰ τοῦ δοθῇ εὐκαιρία προσφορᾶς τῶν πρώτων ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν:

Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου ὑπῆρξεν ἀνάγκη ἀληθοῦς τοπογραφικοῦ χάρτου τῶν ὁρίων Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἵνα ἀντιταχθῇ εἰς τοὺς ἀνακριβεῖς καὶ ἀνθελληνικοὺς χάρτας. Τὸν χάρτην συνέταξεν ὁ Μινέϊκος καὶ παρέδωσεν εἰς τὸν πρόξενον τῆς Ἑλλάδος Λόντον. Ἡ ἐπαφὴ συνετελέσθη μέσῳ τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ προξενείου Φουντούλη, ὁ ὁποῖος διηύθυνε καὶ τὴν μυστικὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ Μινέϊκος ἐζήτησε νὰ τηρηθῇ μυστικὴ ἡ προσφορά του. Καὶ πράγματι, εἰς τὸν χάρτην ἐτέθησαν φανταστικαὶ ὑπογραφαί: Τοῦ Φουντούλη καὶ τοῦ Ἰω. Σακελλαρίου, συγγενοῦς τοῦ Μινέϊκου ἐκ τῆς συζύγου του. Καὶ ἐγένετο ἐπιτυχὴς διὰ τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα χρῆσις τοῦ χάρτου διὰ τὴν χάραξιν τῆς κληθείσης «Βερολινείου γραμμῆς». Ἀλλὰ ἐπροδόθη ἡ ἐνέργειά του εἰς τὸν Πασᾶν τῶν Ἰωαννίνων, ὁ ὁποῖος διέταξε τὴν σύλληψίν του. Ὁ Μινέϊκος ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ καὶ νὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς Ἀθήνας, ὅπου παρουσιάσθη εἰς τὸν πρωθυπουργὸν Χαρίλαον Τρικούπην, ὁ ὁποῖος, ἐνήμερος περὶ τῆς προσφορᾶς του, τὸν προσέλαβεν ὡς ἀλλοδαπὸν μηχανικὸν τοῦ ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπήγοντο καὶ τὰ δημόσια ἔργα. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην συνέταξε πολλὰς μελέτας, μεταξὺ τῶν ὁποίων τῆς ἀλλαγῆς τῆς κοίτης τοῦ Βουραϊκοῦ καὶ τοῦ Σελινοῦντος.

Δὲν περιωρίσθη, ὅμως, εἰς τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του ὡς ἐπιστήμονος. Ἤθελε καὶ τὴν ψυχήν του νὰ δώσῃ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐγένετο μέλος μυστικῆς ἐπιτροπῆς ὑπὲρ τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος, ἐργασθεὶς τουλάχιστον μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου, ὡς καὶ οἱ ἐκ γενετῆς Ἕλληνες.

Ἀλλὰ τὴν σπουδαιοτέραν ἐθνικὴν προς τὴν Ἑλλάδα ὑπηρεσίαν προσέφερε κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, εἰδικῶς δὲ εἰς τὴν θρυλικὴν μάχην τοῦ Μπιζανίου. Ἐγνώριζε πολλὰ διὰ τὸ ὀχυρὸν τοῦ φρουρίου τούτου. Καὶ κατέστησε κοινωνοὺς τούτων ἀρχικῶς μὲν τὸν ἐν Ἠπείρῳ ἀρχιστράτηγον Σαπουντζάκην, μετέπειτα δὲ τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. Ἡ συμβολή του ἀνεγνωρίσθη. Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, διὰ μιᾶς σπανιωτάτης χειρονομίας, τοῦ ἀπένειμε διὰ ψηφίσματος τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ὁ δὲ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τοῦ ἀπένειμε τὸν Σπαυρὸν τοῦ Σωτῆρος.

Ἔκτοτε, ὁ Μινέϊκος, Ἕλλην καὶ κατὰ τύπους, Ἕλλην κατ' ἐξοχήν, ἀφωσιώθη ὁλοκληρωτικῶς εἰς τὴν νέαν πατρίδα του. Ἡ ἐλευθερωθεῖσα μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον Πολωνία τὸν ἐκάλεσεν εἰς τοὺς κόλπους της. Ἀλλὰ ἀπετέλει ἀνέκκλητον ἀπόφασιν του νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, φροντίζων τὴν οἰκογένειαν, τὴν ὁποίαν ἐξ Ἑλληνίδος ἐκλεκτῆς κόρης ἐδημιούργησεν. Εἰς τὴν Πολωνίαν μετέβη μόνον διὰ νὰ δεχθῇ τὰς τιμάς, δι' ὧν περιεβλήθη. Ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος συνταγματάρχης τοῦ Πολωνικοῦ στρατοῦ. Ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βαρσοβίας. Τοῦ ἀπενεμήθη τὸ ἀνώτατον παράσημον τῆς στρατιωτικῆς ἀρετῆς. Ἡ ἀπονομὴ τοῦ παρασήμου τούτου ἐγένετο ἐν τελετῇ ἐξόχου συμβολισμοῦ. Διότι ὁ συνταγματάρχης Σιγισμόνδος Ντὲ Γκοδζάβα Μινέϊκος, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τιμητικὴν ἐφιππον φρουράν, ἔλαβε τὸ παράσημον εἰς τὴν ἰδίαν πλατεῖαν, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ 1863 ἐπρόκειτο ν' ἀπαγχονισθῇ!

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἤσκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μηχανικοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, ὑπηρέτησε δὲ καὶ εἰς τὴν πόλιν μας ὡς Νομομηχανικὸς Ἀχαϊοήλιδος.

Ὁ σύνδεσμος τοῦ ἐξαιρέτου αὐτοῦ φιλελευθέρου ἀγωνιστοῦ μὲ τὴν πόλιν μας ἐκορυφώθη, ὅταν ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ἐνυμφεύθη τὴν κόρην του Σοφίαν, μητέρα τοῦ καθηγητοῦ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

Οἱ μικρόψυχοι ἀντίπαλοι τοῦ καθηγητοῦ, κατὰ τὴν προεκλογικὴν περίοδον, δὲν ἐδίστασαν νὰ τὸν ἀποκαλέσουν «Ἕλληνο — Πολωνόν». Ἀλλὰ ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου δὲν ἔχει εἰς τὸ αἷμα του σταγόνα ξένην, διότι ἡ Ἑλληνὶς μητέρα του εἶχε καὶ ἐκείνη μητέρα Ἑλληνίδα. Ἐὰν δὲ ἐπρόκειτο νὰ ἐξετασθῇ τὸ ὅτι Πολωνὸς ὑπῆρξεν ὁ ἐκ μητρὸς πάππος του, τοῦτο μᾶλλον τιμὴν ἐξαιρετικὴν θὰ τοῦ ἐπεριποίει, προκειμένου περὶ τοῦ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ἐσκιαγραφήσαμεν. Διότι ὁ Σιγισμόνδος Ντὲ Γκοδζάβα Μινέϊκος, Φιλελεύθερος καὶ Φιλέλλην, διὰ τῆς σωτηρίας ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος δράσεώς του, τὴν ὁποίαν πάντοτε ὑπεγράμμιζε ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ἔγινεν ὄχι ἁπλῶς Ἕλλην, ἀλλὰ ὑπερ — Ἕλλην. Ἐνώπιον ἑνὸς τόσον ἐξαιρέτου ἀνδρὸς ὀφείλει νὰ ὑποκλιθῇ κανεὶς μὲ σεβασμόν. Διότι πρόκειται περὶ ἀνδρὸς τιμῶντος γενικῶς τὴν Ἀνθρωπότητα, εἰς τὰ ἰδανικὰ τῆς ὁποίας, διὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἔζησεν ὅλην τὴν ζωήν του, ζωὴν βαθύτατα ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ἡ κ. Μάργκαρετ Παπανδρέου, σύζυγος τοῦ κ. ὑπουργοῦ, περιποιεῖται δύο ἀπὸ τὰ ἀγοράκια των, τὸν Γεωργάκη καὶ τὸν Νίκο

Χαιρετισμὸς γιὰ τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ΗΜΕΡΑΣ

Ξεφυλλίζοντας τὴν «ΗΜΕΡΑ» ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή της, ὡς τὰ σήμερα, βλέπουμε μιὰ ὁλόκληρη καὶ πολυκύμαντη ζωή, προσώπων καὶ πραγμάτων, σὰν κινηματογραφικὴ ταινία, νὰ κυλάει στὸ διάβα τους, ἀπὸ τὶς στῆλες της.

Μὲ χαραυγὲς μιᾶς καλύτερης ζωῆς, ἀλλὰ καὶ μὲ ἡλιοβασιλέματα ἀπογοήτευσης.

Μιὰ «παλίρροια» καὶ μιὰ «ἄμπωτις» ἀτέρμονη καὶ ἄρρυθμη, οἱ πολιτικές, κοινωνικὲς καὶ ἰδεολογικὲς ἐπιδιώξεις, τῶν ἰθυνόντων. Μὰ καὶ φράγματα, ἀδιάκοπα καὶ πεισματικὰ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ἀνταίου Λαοῦ μας.

Καὶ ἡ «ΗΜΕΡΑ» σὰν καινούργιος Ὀδυσσέας, περνάει τὶς συμπληγάδες, τραβώντας γιὰ τὴν «Ἰθάκη».

Οἱ «μνηστῆρες» θὰ φύγουν... Ἡ Εἰρήνη, ἡ Χαρά, ἡ Εὐτυχία θὰ στεριώσει στὸ σπιτικό μας, στὴν Πατρίδα μας.

Ἡ «ΗΜΕΡΑ» θὰ ἐκπληρώσει τὸν προορισμό της, γιὰ τὸ καλὸ τοῦ Λαοῦ μας. Ἡ εἰκοσάχρονη διαδρομή της, ΥΠΟΘΗΚΗ.

Τ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μιὰ ἀναδρομὴ στὸ παρελθὸν γιὰ τὸ 20ὸν ἔτος τῆς «ΗΜΕΡΑΣ»

Διάβασα, μὲ ἰδιαίτερη χαρά μου, ὅτι ἡ ἀγαπητή μου «ΗΜΕΡΑ» θὰ γιορτάσῃ τὴν εἴσοδό της στὸ εἰκοστὸ ἔτος. Γιὰ μένα, ποὺ ἀνήκω κατὰ κάποιον τρόπον στὴ δημοσιογραφο — τυπογραφικὴ οἰκογένεια, ἡ ἐπέτειος αὐτὴ ἔχει ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση.

Στὴ μνήμη μου ἔρχονται οἱ προετοιμασίες γιὰ τὴν ἔκδεση τῆς μητέρας τῆς «Ἡμέρας», τῆς «Σημερινῆς». Οἱ πρῶτες διαφημίσεις. Οἱ πρῶτες φροντίδες καὶ οἱ πρῶτες ἐλπίδες. Καὶ ἀπάνω ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἡ ἀγωνία: Θὰ μπορέση νὰ κρατηθῇ; Θὰ μπορέση νὰ τὰ βγάλη πέρα;

Καὶ ἦτο δικαία — δικαιοτάτη — ἡ ἀγωνία, ποὺ εἶχε καταλάβει ὅλους ὅσους γύριζαν γύρω ἀπὸ τὴν «Σημερινή», γιατὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ αἰῶνα μας, εἶχαν γίνει πολλὲς — ἀλλ' ἀνεπιτυχεῖς — ἀπόπειρες νὰ βγῇ καὶ νὰ κρατηθῇ ΤΡΙΤΗ καθημερινὴ πρωϊνὴ ἐφημερὶς εἰς τὴν πόλιν μας. Σημειώνω ἐδῶ ὅσες θυμοῦμαι. Οἱ περισσότερες εἶχαν συνεργασθῆ μὲ τὸ τυπογραφεῖο μας:

1900 — 1906. Ἡ πρώτη προσπάθεια τοῦ Μακαρίτη Φλαμῆ, μὲ τὸ «Σέλας». Προσπάθεια ἀρκετὰ σοβαρά. Τέλειες γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐγκαταστάσεις, ποὺ τὶς ζήλευαν καὶ οἱ Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες (πιεστήριο «Ντοῦμπλεξ»,τὸ τελειότερο τότε γιὰ ἡμερησία ἐφημερίδα, ἐπιτελεῖο συντακτῶν καὶ ὅ,τι ἐχρειάζετο, γιὰ τὴν πιὸ ἄοτια ἐμφάνισή της. Καὶ ὅμως δὲν εἶδε τὸ φῶς τοῦ δευτέρου ἔτους. Ἔσβησε ὀκταμηνίτικο τὸ «Σέλας».

Τὸ ἀκολούθησε ὁ «Νέος Αἰών», τοῦ Μεταξᾶ. Πατέρας τῆς μεγάλης δημοσιογραφικῆς οἰκογενείας τῶν Μεταξάδων, ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς, κύρους καὶ θαρραλέος χειριστὴς τῆς πέννας, ἀπέτυχε κι' αὐτός, σὲ βραχύτατο διάστημα, γιὰ νὰ τὸν διαδεχθοῦν «Αἱ Πάτραι» καὶ αὐτὰς ἡ «Πρωΐα».

Ἔτσι φθάνουμε στοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ὅπου ὁ μακαρίτης πατέρας μου, ἐκδίδει τὴν «Ἐθνική». Ἐφημερὶς μὲ μεγάλη προσπάθεια καὶ μὲ ἐκλεκτὸ ἐπιτελεῖο. Ἀρχισυντάκτης ὁ ἐπιφανὴς Κερκυραῖος δημοσιογράφος Ἀδάμ, συντάκται ὁ Κώστας Ἀθάγατος —Καραμούζης, ὁ Σταῦρος Μπιτσάκος, ὁ μετέπειτα ἱστορικὸς Ἀρίστος Σταυρόπουλος, ὁ ἤδη δήμαρχος Μεσολογγίου Χρῖστος Εὐαγγελᾶτος καὶ ἄλλοι. Κράτησε ἡ «Ἐθνικὴ» ἕως τὸ Μάϊο τοῦ 1916, ὅπου ὁ ἰδρυτής της πέθανε ἀπὸ σιδηροδραμικὸ ἀτύχημα. Τὴν διεδέχθη ἡ «Ἀλήθεια» τοῦ Κυριαζοπούλου. Παρὰ τὴν προσπάθεια, σταμάτησε-τὴν ἔκδοσή της στὸ πρῶτο ἑξάμηνο. καὶ ἐμφανίζεται τὸ «Φῶς», μὲ τὸ Μάκη Ἀθανασίου καὶ τὸν Θέμη Σωτηρίου. Νέοι καὶ οἱ δύο διευθυνταὶ τότε. μὲ πολλὲς γνωριμίες καὶ δημοσιογραφικὴ κατάρτιση, πάλαιψαν τρία — τέσσαρα χρόνια, ἐδημιούργησαν χρέη. ἠγωνίσθησαν, ὅπου μιὰ μέρα ἔσβησε καὶ τὸ «Φῶς».

Καὶ ἐμφανίζεται τὸ 1932 «Ἡ Πρωϊνὴ» τοῦ Γιώργη Παπαγεωργίου. Ἦτο ἐποχὴ ποὺ οἱ ἐφημερίδες μοίραζαν μὲ τὰ κουπόνια τῶν ἡμερομηνιῶν των διάφορα εἴδη καὶ οἰκόπεδα. Οἰκόπεδα ὑπεσχέθη καὶ ἡ «Πρωϊνή». Ἀσυγκίνητοι ὅμως οἱ Πατρινοὶ δὲν ἄλλαζαν τὸν «Νεολόγο» καὶ τὸν «Τηλέγραφο», τὴν σημερινὴ «Πελοπόννησος». Ἔσβησε καὶ αὐτή.

Παλαιότερα, μετὰ τὸ 1922 ὁ «Ἐλεύθερος Λόγος» τοῦ Νώντα Ἠλιοπούλου. Καλογραμμένη μὲ συνεργάτας διακεκριμένους Ἀθηναίους λογοτέχνας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σπῦρο Μελᾶ καὶ ἀρθρογράφο τὸν Ἀνδρέα Μιχαλακόπουλο. Πόει κι' αὐτὴ ἡ προσπάθεια πρὶν περάσουν τέσσαρες μῆνες.

Καὶ ἔρχεται κατὰ τὸ 1928 μὲ 29, μιὰ μεγάλη δημοσιογραφικὴ ἐξόρμησις. «Ἡ Πρόοδος», τοῦ κ. Χρ. Λαμπροπούλου. Τέλειαι ἐγκαταστάσεις, μὲ κυλινδρικὸ πιεστήριο, μὲ κεντρικὰ γραφεῖα — Κορίνθου — Πατρέως — μὲ δραστήριον καὶ μεγάλης πείρας διευθυντήν. Ἔπεσε κι' αὐτή. Τὴν διαδέχεται ὁ «Λαός», τοῦ Γιώργη Ἀντωνοπούλου, ὁ «Ταχυδρόμος» πατέρας τοῦ σημερινοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος», «Ὁ Θρίαμβος» τοῦ Κουμανιώτη καὶ ἄλλες, ποὺ μοῦ διαφεύγουν οἱ τίτλοι τους.

Καμμία, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ αἰῶνος μας ἐφημερίς, παρὰ τὰς προσπαθείας, δὲν ξεπέρασε τὸν χρόνο. Ἐλάχιστες ἦσαν ἐκεῖνες ποὺ ἔγραψαν στὸν τίτλον τους «ἔτος δεύτερον». Ἐξαίρεση μόνον εἶχε τὸ «Φῶς».

Καὶ σήμερα ἡ «Ἡμέρα» γιορτάζει πανηγυρικὰ — μὲ 12 σελίδες — τὴν εἴσοδό της στὸ εἰκοστὸ ἔτος! Διέλυσε τὸν μῦθο: «Ἡ Πάτρα δὲν κρατάει τρίτη ἐφημερίδα» καὶ ὑπερήφανα τραβάει τὸν δρόμο ἀπὸ σήμερα γιὰ τὴν συμπλήρωση τῆς πρώτης εἰκοσαετίας.

Εἶναι δύσκολο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δημοσιογράφου, ὅσο καὶ τιμητικὸ κι' εὐχάριστο καὶ γίνεται ἀκόμη δυσκολώτερο μὲ τὶς καθημερινὲς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ. Τίποτε δὲν ἱκανοποιεῖ τὸν σημερινὸ ἀναγνώστη. Ἔστω καὶ ἂν διαβάζει διθυράμβους γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό. Θὰ τοὺς βρῇ λίγους! . . .

Στὴ σημερινὴ λοιπὸν μεγάλη γιορτή, ἡ ἀγαπητὴ «Ἡμέρα» ἀποκτᾶ δικαιώματα ἐνηλικιώσεως πλέον. Δὲν ἔχει ἀπὸ σήμερα κανένα φόβο, γιατὶ στὰ εἴκοσι χρόνια τῆς σκληρᾶς πορείας της πέρασε ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια τῆς ζωῆς. Ἔδωσε ἐξετάσεις σ' ὅλα τὰ μαθήματα καὶ πέτυχε. Σήμερα παίρνει τὸ ΑΡΙΣΤΑ ὡς ἐφημερίς. Καὶ εἶμαι βέβαιος πῶς αὐτὸν τὸν μεγάλο ἔπαινο θὰ τὸν κρατήσῃ ψηλά, ὑπερήφανα, καὶ θὰ τὸν παραδώσῃ στὸν μεταγενέστερό της, πλαισιωμένον μὲ ὅλη τὴν αἴγλη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἀναγνωστικοῦ του κοινοῦ.

Θὰ εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ἱκανοποίησις γιὰ τὸν ἱδρυτὴ τῆς «Ἡμέρας» καὶ ἡ πιὸ μεγάλη κληρονομιὰ γιὰ τὸν διάδοχό της.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Ἡ ἐπέτειος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας

Κύριε Διευθυντά,

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1964 συμπληρώνονται 150 χρόνια, ἀφ' ὅτου κατὰ τὸ 1814 ἱδρύθη τὸ πρῶτον ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία ἥτις προπαρεσκεύασε τὰ τῆς Ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας.

Ὁ φίλτατός μου Τάκης Ἀγγελῆ Κωνσταντόπουλος, δικηγόρος καὶ κοινωνιολόγος κατὰ τὸ τελευταῖον εἰς Ρωσίαν ταξίδιόν του, κατεχόμενος ἀπὸ δίψαν ἱστορικὴν ἀνεκάλυψεν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Τσαρικῆς Ἀστυνομίας Μόσχας κατάλογον Φιλικῶν τῆς Πελοποννήσου. Διὰ τὸ περίεργον τοῦτο ἱστορικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον διαλευκαίνομεν κατωτέρω, ἀποσπῶ τοὺς ἐξ Ἀχαΐας ἀναφερομένους Φιλικοὺς καὶ παρακαλῶ νὰ δημοσιευθοῦν τὰ ὀνόματά των ὡς ἕνα εὐλαβικὸ μνημόσυνο ἐπὶ τῇ 150ῃ ἐπετείῳ τῆς ἱδρύσεως τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας:

ΠΑΤΡΑΙ: Ἀσημακόπουλος Ἰωάννης:
Γεωργίου Σπυρίδων
Λόντος Νικόλαος
Παπαδιαμαντόπουλος Ἰωάννης
Ρηγόπουλος Ἀγγελῆς καὶ Γαλάτης
Δόρδος Δημήτριος
Καλαβρυτινόπουλος Χατζηνικόλας.
Λουτόπουλος Ἀναστάσης
Φωτεινὸς Ἠλίας καὶ Διονύσιος Ἀθανασόπουλος
Καλογιωργούλας Γεώργιος
Καφαντζᾶς Παναγιώτης
Καλαμογδάρτης Α.
Ροῦφος Βενιζέλος
Κανακάρης Θᾶνος
Κουμανιώτης Σταμάτης

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 10ην ΣΕΛΙΔΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

πρὸς τὰ ὑπουργεῖα Ἐμπορίου - Γεωργίας καὶ τὸν Ἐθνικὸν Ὀργανισμὸν Καπνοῦ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΔΙΚΟΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΝ ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν κοινωνίαν μας ἡ ἄδικος περιπέτεια τοῦ συμπολίτου κ. Ἀνδρέα Γιαννακοπούλου, τοῦ βιομηχάνου γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανῶν, συνεπείᾳ τῆς μεταχειρίσεως, ἧς ἔτυχεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς ΕΡΕ. Ἐὰν τὴν ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν δημοσιότητα, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ βαρυσήμαντον γεγονός, ὅτι ὑπάρχει τώρα εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ δημοκρατικὴ κυβέρνησις τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἡ ὁποία πιστεύομεν ὅτι θὰ ἐπιληφθῇ διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει. Εἰς τὸν κ. Ἀνδρέαν Γιαννακόπουλον ΕΛΝ αὐτὸς ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ ἔχει.

Διὰ νὰ διευκολύνωμεν τοὺς ἁρμοδίους, θὰ θέσωμεν μερικὰ ἁπλουστευμένα ἐρωτήματα:

1ον. Τὸ 1962, προκειμένου νὰ προμηθευθῇ ὁ Ἐθνικὸς Ὀργανισμὸς Καπνοῦ 20.000 τεμάχια ψεκαστήρων, ἐζήτησε προσφορὰς ἀπὸ Ἕλληνας καὶ ξένους βιομηχάνους. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι Ἀμερικανικὸς οἶκος, ἀντιπροσωπευόμενος ἀπὸ τὸν κ. Γκέρτσον, προσέφερε τὸν ψεκαστῆρα του πρὸς 720 δραχμάς, ἐνῷ ὁ Γιαννακόπουλος προσέφερε τὸν ἰδικόν του πρὸς 490 δραχμάς μόνον; Καὶ ἐν συνεχείᾳ, εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ προμήθεια ἐμοιράσθηκε μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀμερικῆς; Καὶ διατί; Καὶ περαιτέρω, εἶναι ἀλήθεια, ὅτι οἱ ἐξ Ἀμερικῆς κομισθέντες 10.000 ψεκαστῆρες ἐκρίθησαν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς ἀκατάλληλοι καὶ παραμένουν ἄχρηστοι εἰς διάφορα καπνικὰ κέντρα;

2ον. Τὸ ἐπόμενον ἔτος 1963 ὁ ΕΟΚ ἐζήτησε προσφορὰς πάλιν καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν κ. Γκέρτσον, ἐκ μέρους Ἑλβετικοῦ ἔργοστασίου τὴν φορὰν αὐτήν, πρὸς 1026 δραχ. ἐπίσης ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν Γιαννακοπούλου διὰ βελτιωμένον τύπον πρὸς 630 δρχ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν δύο τύπων ψεκαστήρων, ὁ Ἑλβετικὸς εὑρέθη ἔχων ἀπόδοσιν 59,8 ο/ο καὶ ὁ Πατρινὸς 84 ο/ο, ἤτοι ὁ Πατρινὸς ψεκαστήρ εὑρέθη καλύτερος ὅλων τῶν ἐγχωρίων καὶ τοῦ Ἑλβετικοῦ; Καὶ ἐν συνεχείᾳ, εἶναι ἀλήθεια ὅτι διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Ἐμπορίου ἀπεφασίσθη ἡ ἀνάθεσις παραγγελιῶν διὰ 2.000 ψεκαστῆρας εἰς τὸ ἐργοστάσιον Πατρῶν καὶ διὰ 4.000 εἰς τὸ Ἑλβετικόν, ἐνῷ ἐπραγματοποιήθη μόνον ἡ τελευταία; Καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ νὰ δοθῇ